

Verksamhetsberättelse

2018

Verksamhetsberättelsen är antagen av myndighetens styrelse
den 14 maj 2019, ÅMH-St 2/19 § 10

Förord

Landskapslagen (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet fastställer ÅMHM:s organisation och ansvar. I lagen framgår att ÅMHM är underställd Ålands landskapsregering och att dess politiskt tillsatta styrelse på föredragning av myndighetschef årligen ska tillstålla landskapsregeringen verksamhets- och resultatplan, budgetförslag och verksamhetsberättelse.

Tillsynsplanen för 2018 omarbetades helt gällande miljötillsynen där man tagit fram en ny riskklassificering som bestämmer tillsynsfrekvensen vid olika verksamheter och samtidigt övergick man till en tillsynsbaserad taxa vilket man gjort inom livsmedels- och hälsotillsynen redan 2017.

Arbetet vid myndigheten har i väsentliga delar följt verksamhets- och resultatplanen för 2018 så att den tillsyn som planerats även utförts.

En viss differens mot planen uppstod främst inom livsmedelstillsynen där större anläggningar ska ha ett flertal inspektioner per år vilket visat sig vara en stor utmaning ur bemanningperspektiv.

Underlag för denna verksamhetsberättelse finns i verksamhets- och resultatplanen, budgetutfall samt statistiska uppgifter från våra datasystem och protokoll. En kort version av de centrala delarna i denna skrift ingår i Ålands landskapsregerings årsredovisning för 2018.

Vi har fortsättningsvis under 2018 visat att vi är en viktig del i det åländska samhället med många olika arbetsuppgifter och stor kompetens. Vi vill tacka alla vid ÅMHM för goda insatser under året.

Mariehamn den 14 maj 2019

Styrelsen för ÅMHM

Innehållsförteckning

1. INLEDNING.....	6
2. UPPDRAG OCH RESULTATPLANERING.....	6
2.1 VÅRT UPPDRAG	6
2.2 VÅR VISION	6
3. PERSONAL.....	7
3.1 PERSONALOMSÄTTNING	8
4. EKONOMI	8
4.1 INKOMSTER	8
4.2 UTGIFTER	9
5. UPPFÖLJNING AV MYNDIGHETSÖVERGRIPANDE MÅL.....	11
5.1 SAMARBETEN	11
5.2 INFORMATIONSENSATSER.....	11
5.3 KOMPETENSUTVECKLING	12
5.4 VERKSAMHETSSYSTEM	12
5.5 TAXASYSTEMET	12
6. VERKSAMHETS- OCH RESULTATMÅL UR DE BALANSERADE STYRKORTEN..	13
6.1 GEMENSAMMA MÅL FÖR MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSENHETEN.....	13
6.2 GEMENSAMMA MÅL FÖR LABORATORIET	14
7. UPPFÖLJNING AV MYNDIGHETSUTÖVNINGEN.....	15
7.1 RISKBASERAD TILLSYN	15
7.2 ÖVERVAKNING INOM MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDD	15
7.3 TILLSYNSARBETE	15
7.4 ANTAL ÄRENDEN OCH BESLUT	16
7.5 PRÖVNINGSTIDER	16
8. UPPFÖLJNING AV MÅL FÖR MYNDIGHETSTJÄNSTERNA	17
8.1 VETERINÄRVÅRDEN	17
8.2 LABORATORIETJÄNSTER.....	18
8.2.1 <i>Kemienheten</i>	18
8.2.2 <i>Mikrobiologienheten</i>	18
INNEHÅLLSFÖRTECKNING - BILAGOR	20
BILAGOR	20
ORGANISATION	21
VÅR VISION	23
STYRELSENS ÄRENDEN 2008 - 2018	24
NYCKELTAL - PRÖVNING OCH TILLSYN 2011 - 2018	25
TILLSYNSPROJEKT 2018 – SAMMANSTÄLLNING.....	26
NYCKELTAL - VETERINÄRVÅRDEN 2010 - 2018.....	27
NYCKELTAL LABORATORIET MIKROBIOLOGISKA ANALYSER 2009 – 2018	29
NYCKELTAL LABORATORIET FYSIKALISK-KEMISKA ANALYSER 2009 - 2018.....	30

Sammanfattning

År 2018 har verksamheten i stort sett fortgått enligt verksamhetsplanen. En planerad organisationsförändring av myndigheten har genomstrukt året.

ÅMHM:s styrelse har haft 9 möten under året och har fattat beslut om förslag till verksamhets- och resultatplan, verksamhetsberättelse och beslut rörande budget och taxa. Vidare har styrelsen fattat 14 beslut om tjänster. På 8 styrelsemöten har beslut fattats gällande ombildning av en inspektörstjänst till sektionschef för miljögruppen. Prövningsnämnden har vid 5 möten fattat beslut om 9 miljötillståndsansökningar.

Mycket tid har lagts ner inom myndigheten inför den nya dataskyddslagstiftningen (GDPR) som trädde i kraft i maj 2018. Myndigheten har sett över och uppdaterat rutiner angående informations- och datasäkerhet. En policy har tagits fram för behandling av personuppgifter och samtliga anställda har genomgått en kort utbildning i informationssäkerhet.

Under 2018 inleddes 1046 ärenden vid ÅMHM varav 340 prövningsärenden och 176 tillsynsärenden. Målsättningen för prövningstider nåddes med god marginal då 78% avgjordes inom 3 veckor, 89% inom 6 veckor och 95% inom tre månader.

Inspektioner gjordes enligt gällande tillsynsplan och var under året 620 till antalet.

Myndighetens veterinärer har förutom veterinära myndighetsuppgifter utfört den praktiska veterinärvården inklusive jourverksamhet. En stor del av den praktiska veterinärvården utgörs från 2018 av planlagda besök till gårdar som anslutit sig till det nationella hälsoprogrammet för nöt (NASEVA).

Inom social- och hälsovårdstillsynen var den ena social- och hälsovårdsinspektörstjänsten ej bemannad. Detta innebar att man fortsättningsvis koncentrerade sig på klagomålsärenden. Man kunde i alla fall inleda arbetet med att utföra uppföljningar av handläggningstider inom socialsektorn.

Enligt alkohollagstiftningen har en varning och en anmärkning utfärdats. Verksamheter med fortlöpande eller tidsbegränsade serveringstillstånd var 123 stycken.

Ackrediteringstjänsten FINAS granskade enligt plan laboratoriet hösten 2018 och var mycket nöjda. Laboratoriet fick två nya metoder ackrediterade, BOD₇ i avloppsvatten och Aeroba och vätesulfidproducerande bakterier i fisk och fiskprodukter. Laboratoriet har nu 30 kemiska metoder (38 analyser) och 23 mikrobiologiska metoder (28 analyser) ackrediterade vilket påvisar både stor bredd och kompetens.

Laboratoriet är en viktig och uppskattad samarbetspartner för de åländska livsmedelsproducerande företagen, vattenbolagen, kommunerna, myndigheterna (bl.a. krisberedskap), rederierna med flera och tryggar också allmänhetens behov av

exempelvis brunnsanalyser. En stor del av uppdraget består även av ansvaret för utförandet av Miljöbyråns vattenövervakningsprogram enligt EU:s vattendirektiv.

Under 2018 fortsatte samarbetet mellan ÅMHHM, LR och ÅHS i form av regelbundna gemensamma möten angående vatten- och livsmedelsburna epidemier i syfte att förebygga utbrott och effektivisera hanteringen av sådana. Även allmänna beredskapsfrågor har diskuterats och kunskaps- och informationsutbytet har uppskattats av båda organisationerna.

1. Inledning

Enligt 2 § landskapslagen (2007:115) om Ålands miljö- och hälsoskydds-myndighet är myndigheten underställd Ålands landskapsregering. ÅMHHM:s politiskt tillsatta styrelse ska årligen tillstålla regeringen en verksamhetsberättelse. ÅMHHM:s organisation ses i bilaga 1.

2. Uppdrag och resultatplanering

2.1 Vårt uppdrag

Rätts- och kvalitetssäker tillsyn och tillståndsgivning inom miljö- och hälsoskyddsområdet, god service, ackrediterade laboratorietjänster inom livsmedel och miljö samt veterinärvård med 24 timmars beredskap.

I bilaga 2 ses vårt uppdrag i utvecklad form enligt personalens gemensamt framtagna formulering.

2.2 Vår vision

Personalen har även tillsammans arbetat fram ÅMHHM:s vision som är vår ledstjärna i vårt arbete. Visionen är inte bara en grund för vår gemensamma strävan, utan även central för resultatplaneringens strategier och mål. I bilaga 2 ses vår vision i utvecklad form.

ÅMHHM

-

En modern och effektiv myndighet

-

för ett levande örike med en ren och trygg livsmiljö

3. Personal

ÅMHM hade i slutet av året 34 inrättade tjänster och två tillfälliga tjänstemän. En 70,3% och en 100% tjänst har hållits vakant under året. Tjänsterna motsvarar 35,4 personår med vakanshållningen inräknad. Liksom tidigare år har en extern städare arbetat vid laboratoriet.

Tabell 1: Tjänster och tillfälliga tjänstemän vid ÅMHM i slutet av 2018

Tjänst	Kommentar	Inrättad tjänst	Tillfällig tjänsteman
Myndighetschef		1	
Myndighetsjurist		1	
Miljöskyddsinspektör		12	1 ¹
Social- och hälsovårdsinspektör		2 ²	
Sektionschef/hygieniker		1	
Praktiserande veterinär		4	
Veterinärassistent	Deltid 70,3%		1
Förvaltningssekreterare		1	
Ekonom		1	
Kanslist		1	
Totalt	25,7 personår	24	2

¹ Miljöskyddsinspektör på 6 mån. budgeterade medel samt projektmedel.

² En social- och hälsovårdsinspektörstjänst vakanshållen hela 2018.

Tabell 2: Tjänster och tillfälliga tjänstemän vid ÅMHM Laboratoriet 2018

Tjänst	Kommentar	Inrättad tjänst	Tillfällig tjänsteman
Laboratoriechef		1	
Fältmästare		1	
Biträdande fältmästare		1	
Biolog		1	
Kemist		1	
Laboratorieanalytiker		4	
Laboratorieanalytiker	deltid 70,3 % , vakanshållen	1	
Totalt	9,7 personår	10	

En medarbetarenkät, KivaQ, som genomfördes vid myndigheten under våren 2018 visade på stora problem med det högsta ledarskapet inom myndigheten. Mycket tid lades ner under 2018 för att försöka lösa problemen. En extern konsult anlätades för

att hjälpa till med att utveckla kommunikationen inom myndigheten. Ett antal träffar med alla anställda och i mindre grupper genomfördes under hösten. Den planerade organisationsförändringen med en ombildning av en inspektörstjänst till sektionschef för miljögruppen kunde inte genomföras under året då beslutet att ombilda en inspektörstjänst överklagats.

3.1 Personalomsättning

Myndigheten har under 2018 haft lägre sjuktal än åren innan.

Sjukfrånvaro per budgeterad årsarbetstid:

2016, sjukdagar 721 / budgeterad arbetstid 35,8 personår (sommарvikarier inberäknat) = ca 20,1 dagar

2017, sjukdagar 973 / budgeterad arbetstid 34,1 personår (sommарvikarier inberäknat) = ca 28,5 dagar

2018, sjukdagar 668 / budgeterad arbetstid 35,4 personår (sommарvikarier inberäknat) = ca 18,9 dagar

Extra personal togs in i båda enheterna för att möta sommaren's arbetstoppar. För att upprätthålla veterinärjouren samt utföra provtagnings- och tillsynsprojekt har extra personal tagits in på sparade och frigjorda medel.

4. Ekonomi

Lagtinget har antagit andra och tredje tilläggsbudget för 2018, som ökade de totala anslaget för myndigheten med 113 000 euro. Kostnadsökningarna motiverades med behovet att täcka ökade personalkostnader orsakade av arbetsvärderingen samt ändringarna i tjänstekollektivavtalet.

4.1 Inkomster

Myndigheten underskred sitt inkomstmål på 1 072 000 euro med ca 11 % vilket ger en självfinansieringsgrad på 34 % för hela myndigheten 2018 om laboratoriets internhyra inte räknas med. Internhyran räknas inte med för att kunna jämföra siffran med tidigare år. Självfinansieringsgraden har ökat till nuvarande nivåer sedan 2009 då den var 26 % med en inkomst på 538 296 euro, till 30 % 2010, 32 % 2011, 34 % 2012, 35 % 2013, 36% 2014, 35% 2015, 40% 2016 och 37% 2017.

Om laboratoriets internhyra räknas med är totala självfinansieringsgraden för hela ÅMHM 32,5%, självfinansieringsgraden för miljö- och hälsoskyddsenheten är 26% medan den för laboratoriet är 47%.

Inkomsterna för miljö- och hälsoskyddsenheten kom 2018 till ca 41 % från veterinärvården, 28 % från provning och 31 % från tillsyn.

Intäkterna för ÅMHM miljö- och hälsoskyddsenheten (MHS) låg under budget med 146 300 euro (-21%).

- Övergång från årsavgifter till tillsynsavgifter har medfört minskade inkomster

- Taxaförslaget ändrades hos LR, minskning 8 000 euro (köttbesiktning)
- Inkomsterna från veterinärvården har minskat

Drygt hälften av laboratoriets intäkter kommer från landskapsregeringens stora vattenövervakningsprogram som baseras på EU:s vattendirektiv och resten vanligtvis huvudsakligen från verksamhetsutövare. Under 2018 beställdes tillfälligt ytterligare naturvattenundersökningar i samband med olika projekt med ökade arbetsinsatser både i fält och i laboratoriet som följd. Laboratoriets intäkter ökade med 11% och resultatet landade 7% över inkomstmålet för 2018.

Det totala antalet analyser var 4 % lägre än 2017 men högre än 2016. Intäkterna var, med oförändrad taxa 43 300 euro högre än 2017 och 9 % högre än någonsin tidigare. Antalet analyser per år är, som framgår, ett trubbigt verktyg då olika analyser kräver helt olika arbetsinsatser och därför även ger olika ekonomiskt utbyte.

Tabell 3: ÅMHM:s inkomstmål och -utfall 2018. Budget 84810 miljö- och hälsoskydds-enheten, 84820 laboratoriet.

Budget	Konto	Budget 2016	Utfall 2016	Budget 2017	Utfall 2017	Budget 2018	Utfall 2018
84810	Intäkter	607 000	656 700	631 000	558 000	687 000	540 700
84820	Intäkter	365 000	362 300	385 000	369 000	385 000	412 300
Totalt		972 000	1 019 000	1 016 000	927 000	1 072 000	953 000

4.2 Utgifter

MHS övergick från operativsystem Windows 7 till Windows 10 och bytte ut äldre datorer till nya bärbara persondatorer i enlighet med budgeten för 2018. Till Zodiaken anskaffades utvidgad laboratorietrustning och en ny digital framkallningsapparat till röntgen.

Laboratoriets internhyra sänktes med ca. 5 000 euro från 2017 till 2018.

Under 2018 upphandlades en ny motor och drev till laboratoriets stora fältprovtagningsbåt. Resultatet blev lyckat med en lägre bränsleåtgång per körtimme och samtidigt snabbare provtagningsrundor. En mindre livflotte som enligt nya regler innebär en betydligt billigare besiktning införskaffades. Båtens radar och plotter måste akut förnyas liksom en mindre sjöprovtagningsbåt p.g.a. att den tog in vatten. Laboratoriet uppgraderade även delar av sin renvattenanläggning. En ny spektrofotometer respektive turbidimeter inköptes för att ersätta mycket gamla trotjänare. Fem nya datorer med Windows 10 inköptes.

Laboratoriet har under 2017 och 2018 haft höga kostnader för upprepade reparationer av centrala analysinstrument vilket skapar en oro för deras framtida hållbarhet.

Tabell 4: Utgiftsbudget och utfall 2018

Budget 2018	MHS	Lab.	Totalt
Anslag 2018	2 206 000	880 000	3 086 000
Utfall 2018	MHS	Lab.	Totalt
Personalkostnader	1 688 000	482 000	2 170 000
Material och förn.	130 000	154 000	284 000
Hyror	125 000	111 000	236 000
Inköp av tjänster	119 000	127 000	246 000
Övriga utgifter	0	0	0
Utfall totalt	2 062 000	874 000	2 936 000

5. Uppföljning av myndighetsövergripande mål

ÅMHHM:s styrelse har haft 9 möten under året och har fattat beslut om förslag till verksamhets- och resultatplan, verksamhetsberättelse och 3 beslut rörande budget och taxa. Vidare har styrelsen fattat 14 beslut om tjänster. Beslut gällande myndighetens organisationsförändring har fattats på 8 styrelsemöten. Prövningsnämnden har vid 5 möten fattat beslut om 9 miljötillståndsansökningar.

5.1 Samarbeten

I samarbets syfte har ÅMHHM haft många möten med tjänstemän från landskapsregeringen i bl.a. frågor gällande kommande lagstiftningar såsom avfallslagen, medelstora förbränningsanläggningar, MKB-lagstiftningen och vattenlagen. Även om det stundtals kan vara resurskrävande ser myndigheten det som positivt att tidigt kunna vara med i LR:s processer. I efterspelet av den torra sommaren 2018 har landskapsregeringen utsett en medarbetare på ÅMHHM att ingå i två olika arbetsgrupper, en bevattningsstrategigrupp och en grupp vars uppgift är att trygga kvalitet och tillgång på råvatten för Ålands vatten Ab.

Samarbetet med polisen har fortsatt genom kontakter med utsedda kontaktpersoner. Myndigheten har deltagit i beredskapsmöten och beredskapskurs i samarbete med både åländska och utom-åländska myndigheter. I samarbete med polisen, tullen och landskapsveterinären har stickprov gjorts i hamnarna för att kontrollera huruvida införselkraven gällande hundar uppfylls.

Under 2018 fortsatte samarbetet mellan ÅMHHM, LR och ÅHS i form av regelbundna gemensamma möten angående vatten- och livsmedelsburna epidemier i syfte att förebygga utbrott och effektivisera hanteringen av sådana. Även allmänna beredskapsfrågor har diskuterats och kunskaps- och informationsutbytet har uppskattats av båda organisationerna. I fokus under året var planering av gemensamma beredskapsövningar.

ÅMHHM har tillsammans med ÅDA, LR, Mariehamns stad och ÅSUB deltagit i utvecklandet av en egen digital e-tjänstplattform för offentliga Åland. En del finslipning av plattformen återstår men myndigheten har redan under 2018 börjat ersätta befintliga blanketter med digitala formulär.

Laboratoriet deltog för andra året i laboratorienätverket Mälargruppen där ett tiotal svenska laboratorier ingår samt i svenska Livsmedelsverkets nätverk Livstecknet och Mikrobiologiskt arbetsforum vilket ger värdefull information och goda kontakter.

5.2 Informationsinsatser

Myndigheten har kunnat konstatera att massmedia ofta plockar information direkt från vår hemsida, vilket har minskat behovet av att aktivt informera media genom pressmeddelanden. Istället har riktade informationsbrev till berörda verksamhetsutövare skickats ut i större omfattning. Den extremt varma och torra sommaren gjorde att vattennivåerna sjönk drastiskt i landskapet. ÅMHHM

informerade aktivt allmänheten via massmedia om vattensituationen och vattnets kvalitet.

5.3 Kompetensutveckling

ÅMHH tog ett viktigt steg beträffande hållbarhetsarbete 2018 då en utbildningsdag på temat antikorrusion, jäv, intressekonflikt och otillbörlig påverkan hölls för hela myndigheten. Olika scenarier från ÅMHH:s alla verksamhetsområden diskuterades och skapade en ny medvetenhet hos medarbetarna. Ämnet poängteras numera i samband med inskolning av ny personal.

I stort sett alla vid myndigheten har genomfört en digital datasäkerhetsutbildning, DISA samt deltagit i internutbildning gällande GDPR.

En stor del av personalen deltog i kursen "Möta människor med rättshaveristiskt beteende" som hölls på Högskolan på Åland. Personal från gruppen livs-hälsa har gjort ett två dagars studiebesök till en myndighet motsvarande ÅMHH på fastlandet för att utbyta kunskap och erfarenheter. Tre inspektörer från Evira har hållit en två-dagars utbildning, såväl teoretisk som praktisk, på ÅMHH gällande kosttillskott och internetförsäljning av livsmedel. Flera personer från miljögruppen har deltagit i kursen KASKAD om klimatanpassad dricksvattenförsörjning ordnad av samrådsdelegationen för beredskapsärenden på Åland och ÅMHH. Myndigheten har även ordnat en kurs "Nödattensseminarium" där bl.a. en representant från Livsmedelsverkets krisberedskap och civilförsvaret redogjorde för egna kriserfarenheter vid akuta störningar i vattendistributionen. En del av veterinärerna har deltagit i olika utbildningar för att uppdatera kunskaperna i praktisk veterinärvård. Miljö- och hälsoskyddsmyndighetens mål om en veckas kompetensutveckling per person uppnåddes inte för alla, men man har deltagit i ett flertal konferenser och utbildningar inom ett brett spektrum av inriktningar.

Laboratoriechefen och en analytiker deltog i en utbildning om digitalisering av laboratorier och kemisten i en utbildning i riskbedömning vid laboratorier. Biträdande fältmästaren deltog i en recipientprovtagningsutbildning och personal från mikrobiologen tog per streaming del av en utbildning i verifiering av mikrobiologiska metoder från Oslo. Den sistnämnda tekniken utnyttjas allt oftare. Laboratoriechefen deltog också i av landskapsregeringen arrangerade beredskapsutbildningar.

5.4 Verksamhetssystem

Arbetet med att införa ett verksamhetssystem inklusive uppdaterade arbetsrutiner har inte fortkridit som det planerats ske under 2018.

5.5 Taxasystemet

Omläggningen från årsavgifter till tillsynsavgifter utvidgades 2018 till att omfatta hela miljö- och hälsoskyddsområdet. Det nya systemet innebär att verksamhetsutövarna debiteras endast det år då deras verksamhet inspekterats vilket kan innebära exempelvis vart tredje år. Faktureringen i det nya systemet har inte blivit smidigare p.g.a. att det är så många olika sorters uppgifter som man ska fakturera jämfört med fakturering av årsavgifter.

6. Verksamhets- och resultatmål ur de balanserade styrkortet

I verksamhets- och resultatplan 2018 presenterades myndighetens mål i motsats till tidigare år inte i form av balanserade styrkort (BSC). Internt användes dock BSC som underlag och vissa mål lyftes in i verksamhetsplanen 2018.

Nedan presenteras de mål som valts ur de balanserade styrkortet med samma nomenklatur och med en kort kommentar om utfallet.

6.1 Gemensamma mål för miljö- och hälsoskyddsenheten

Finansiellt perspektiv

Mål: Självförsörjningsgraden följs upp och sammanställd budgetinformation ges medarbetare minst två gånger per år. Uppnått.

Mål: Faktureringen systematiseras och förenklas. Går ej att förverkliga med nuvarande system. Ej uppnått.

Kundperspektiv:

Mål: 40 % av prövningsärendena avgörs inom tre veckor, 70 % inom sex veckor och 85 % inom tre månader. Uppnått.

Mål: En kundenkät genomförs 2018. Ej uppnått.

Mål: Ny eller förändrad permanent verksamhet inom livsmedel besöks inom 30 dagar från driftsstart och övriga verksamheter som behöver egenkontroll inom sex månader. En första bedömning av akuta klagomålsärenden genomförs inom en vardag. Uppnått.

Mål: Väntetiden för icke-akuta veterinärvårdsfall är högst en vecka på fasta Åland. Akuta fall sköts dygnet runt utan onödigt dröjsmål. Uppnått.

Processperspektiv:

Mål: Förbättrade rutiner och mallar. Ej uppnått.

Mål: Individuella ärendelistor gås igenom minst två gånger. Ej uppnått.

Mål: Antalet inkomna och avslutade ärenden inom ämnesområdena är i balans.

Bedöms ej vara möjligt, ärendena är till sin natur mycket olika. Ej uppnått.

Mål: Saminspektion vid klagomål samt mellan 1.& 2. person. Delvis uppnått.

Medarbetarperspektiv:

Mål: Alla har ett medarbetarsamtal med efterföljande uppföljning. Ej uppnått.

Mål: Medarbetarundersökning med Kiwa Q genomförs under vartannat år, d.v.s. nästa gång 2018. Uppnått.

Mål: Alla nyanställda får introduktionsutbildning och mentor. Uppnått.

Mål: En jämställdhetsplan tas fram. Ej uppnått.

Mål: ÅMHHM genomför minst två gemensamma aktiviteter. Uppnått.

Mål: Sjukskrivningstalen utvärderas. Ingen utvärdering har gjorts, sjukfrånvaron var lägre än under de senaste åren.

Mål: Inga arbetsrelaterade olyckor. Delvis uppnått, endast mindre tillbud.

Utvecklingsperspektiv:

Mål: Fokus på kompetensutveckling. Delvis uppnått.

Mål: Myndigheten börjar ersätta pappersblanketter med digitala e-tjänster. Delvis

uppnått.

6.2 Gemensamma mål för laboratoriet

Finansiellt perspektiv:

Mål: Sammanställd budgetinformation ges medarbetare minst två gånger per år.

Uppnått.

Mål: Utvärdera de enskilda analysernas kostnader och inkomster. Uppföljningarna har av tidsbrist legat på is.

Mål: Materialpriser och kassationer följs upp. Uppnått.

Kundperspektiv:

Mål: Utvecklingen av kundblanketterna fortsätter. Uppnått.

Mål: Hemsidan uppdateras varje tertiäl samt vid behov. Delvis uppnått.

Mål: Kundkaffe erbjuds två gånger riktat till företagskunder. Uppnått. Tre sådana kundträffar hölls under året.

Mål: Svarstid för jordprov är högst 8 veckor i oktober-februari och högst 4 veckor övrig tid. Ej uppnått p.g.a. hög arbetsbelastning samt problem med analysinstrument.

Mål: Feedback från kunder utvärderas och åtgärder vidtas vid behov. Uppnått.

Processperspektiv:

Mål: Statistik över antal analyser upprättas månadsvis. Uppnått.

Mål: Arbetet med processkartläggning och värdeflödesanalyser fortsätter. Uppnått.

Mål: 90 % av provningsjämförelserna ska hållas inom 2-percentilen. Laboratoriet deltar i 15 internationella provningsjämförelser för drygt 50 olika analyser. Målet uppnåddes för mikrobiologiska undersökningar samt för jordprov men för kemiska vattenanalyser blev resultatet strax under målvärdet. Detta berodde främst på instrumentproblem. En ny turbiditetsmätare införskaffades i slutet av året.

Mål: Avvikelseberapporteringen utvärderas och åtgärder vidtas för att förbättra verksamheten. Uppnått. Avvikelseberapporteringen bidrar till en kontinuerlig förbättring av verksamheten.

Mål: Ett nytt bokningssystem utreds. En utredning gjordes men inget lämpligt digitalt system har ännu hittats.

Medarbetarperspektiv:

Mål: Alla har ett medarbetarsamtal. Uppnått.

Mål: Medarbetarenkät 2018. Uppnått.

Mål: Alla nyanställda får introduktionsutbildning. Uppnått.

Mål: Överskottet av flexitid minskar. Ej uppnått.

Mål: Sjukskrivningstalen utvärderas. Uppnått. Sjuktalen tyvärr fortsatt för höga p.g.a. en långvarig sjukskrivning.

Mål: Inga arbetsrelaterade olyckor. Ej uppnått. Dock inga allvarliga händelser.

Åtgärder har vidtagits för att förebygga liknande händelser.

Mål: Minst tre personer behöriga för varje metod. Uppnått på mikrobiologen men ej helt på kemienheten.

Mål: Riktad inskolning i varandras uppdrag mellan enheterna genom s.k. T-kompetens. Har begränsats av tidsbrist.

Utvecklingsperspektiv:

Mål: Alla deltar i en utvecklingsinsats, såsom kurs eller inskolning. Alla har erbjudits möjligheten och nästan alla har deltagit.

Mål: En spektrofotometer lämplig för bl.a. TOC- och sulfatanalys införskaffas om medlen räcker. Uppnått.

7. Uppföljning av myndighetsutövningen

7.1 Riskbaserad tillsyn

2018 fortsatte man inom livsmedels- och hälsoskyddstillsynen följa Eviras och Valviras anvisningar och rekommendationer för tillsyn. Tillsynsplanen innebär att stora anläggningar har betydligt flera, upptill åtta, inplanerade inspektioner per år. Detta är en utmaning för myndigheten ur bemanningssynpunkt vilket också resulterade i att alla inspektioner på de anläggningar som skall ha många inspektioner under året inte hanns med.

Under 2017 uppdaterade miljögruppen sin tillsynsplan genom att göra en ny riskklassificering av tillsynsobjekten så att den i stort motsvarar klassificeringen som används i Finland. Uppdateringen användes från och med tillsynsplanen för 2018 för miljötillsynen.

7.2 Övervakning inom miljö- och hälsoskydd

ÅMHM har som mål att minst vart femte år besöka alla verksamheter man har regelbunden tillsyn över. Tillsynsarbetet utfördes under året huvudsakligen enligt plan.

7.3 Tillsynsarbete

Antalet inspektioner var 2018 620 stycken.

Inom miljötillsynen har tillsyn av avfallshanteringsanläggningar, asfaltsärenden samt brister i gödsellagring upptagit mycket tid liksom allmänna frågor och klagomål.

P.g.a. den låga nederbörden uppstod problem med såväl bevattnings- som dricksvattentäkterna vilket bidrog till väsentligt merarbete.

Inom livsmedelstillsynen har mycket tid lagts ned på rådgivning till verksamhetsutövare, speciellt gällande uppstart av helt nya typer av verksamheter.

Den här typen av arbetsinsats borde på sikt kunna minskas genom att gå ut med detaljerad information gällande livsmedelsbestämmelser på vår nya hemsida.

Inom hälsoskyddstillsynen har ett register över inkvarteringsverksamheter uppdaterats. I samband med t.ex. inomhusluftproblematik i offentliga byggnader har man haft ett gott samarbete med de kommunala myndigheterna.

Enligt alkohollagstiftningen har en varning, en anmärkning och ett uppmärksamgörande utfärdats. 2018 gjordes 46 inspektioner, det har konstaterats att inspektioner bidrar till en lugnare krogmiljö, varför det vore viktigt att kunna utföra fler inspektioner. Verksamheter med fortlöpande eller tidsbegränsade serveringstillstånd var 123 stycken.

Veterinärverksamheten i fält har allt mera gått från att behandla enskilda djur till besättningsbesök vilket är en orsak till att antalet sjukbesök minskat. De nötkreatursgårdar som är anslutna till det nationella hälsoprogrammet för nöt besöks

regelbundet och dessa djurägare har rätt att få hålla ett litet lager av vissa mediciner för att efter konsultation med veterinär utföra en del behandlingar i sin besättning. Inom djurskyddstillsynen har man kommit igång med att skapa ett register över tillstånds- och anmälningsskyldiga verksamheter.

Under 2018 erhöll tillsynen inom social- och hälsovården en ny arbetsuppgift genom att rättelseyrkanden gällande specialomsorgsbeslut ska framställas till ÅMHH.

7.4 Antal ärenden och beslut

Prövningsnämnden har sammanträtt 5 gånger och då fattat beslut om 9 miljötillståndsansökningar.

De flesta besluten vid ÅMHH är dock tjänstemannabeslut. Totalt har 356 ärenden avgjorts genom myndighetsbeslut. Sammanlagt inleddes 1043 ärenden inom myndigheten under 2018. Ca 30 % av ärendena är prövningsansökningar.

Prövningsärendena domineras stort av ansökningar om borrhning i berg samt ansökningar om serveringstillstånd.

Handläggning av nya eller förändrade verksamheter har prioriterats för att inte företagsverksamheten ska påverkas genom att viktiga ansökningsärenden fördröjs. Nedan ses en tabell över ansökningsärenden.

Tabell 5: Inledda ansökningsärenden vid ÅMHH under 2011 - 2018

Typ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Öppna ärenden 31.12.2018
Miljötillstånd	24	22	20	17	10	14	15	29	48
Övriga prövningar	445	448	382	267	309	287	252	311	57

7.5 Prövningstider

Av de ansökningsärenden, exklusive miljötillståndsärenden, som avgjordes under 2018 avgjordes 78 % inom tre veckor, 89 % inom sex veckor och 95 % inom tre månader, vilket uppfyller myndighetens mål för prövningstider. De ärenden som tar längre tid är exempelvis större miljögranskningar där förvaltningsförfarandet påminner om miljötillstånds-förfarandet. I vissa ärenden beror fördröjningen på verksamhetsutövaren, exempelvis att denna inte kompletterar en ofullständig ansökan inom begärd tid eller att objektet inte är klart för slutinspektion inom sex veckor från att ansökan inkommit till myndigheten.

Tabell 6: Inledda övriga ärenden vid ÅMHM under 2011 - 2018

Typ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Öppna ärenden 31.12.2018
Tillsynsärenden	210	179	253	173	251	173*	181	434	113
Registreringar			122	87	114	97	159	188	9
Kontrollprogram	236	280	252	261	216	231	213	211	258
Klagomålsärenden	30	56	63	81	46	51	71	69	88

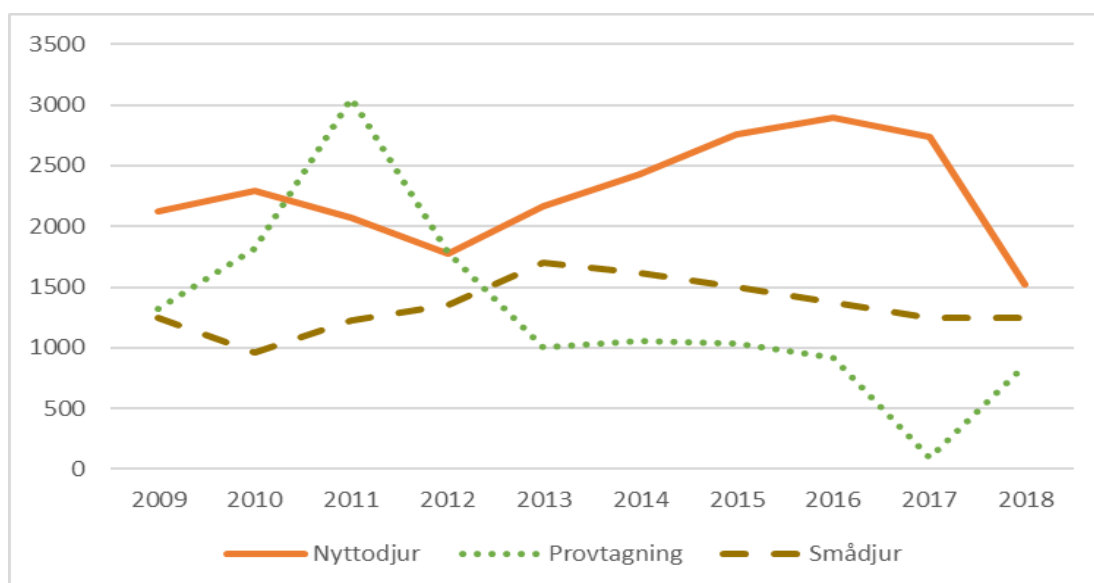
* Observera att det i verksamhetsberättelse för 2016 här angavs 455 ärenden som var en summa av tillsyns-, klagomåls- och kontrollprogramsärenden, korrekt siffra är 173.

8. Uppföljning av mål för myndighetstjänsterna

8.1 Veterinärvården

Myndighetens veterinärer utför utöver det myndighetsutövande arbetet (djurskydd, smittskydd, köttbesiktning, livsmedelshygien) dessutom myndighetens lagstadgade veterinärvård och jourverksamhet.

Bild 1: Antalet registrerade provtagningar och sjukbesök inom veterinärvården 2009 - 2018. En detaljerad sammanställning finns i bilaga 6.

8.2 Laboratorietjänster

År 2018 var det första året som laboratoriet granskades enligt den nya versionen av ackrediteringsstandarden ISO 17025:2017. Det innebar ett ökat fokus på bland annat processer, kvalitetsriskvärderingar och antikorrupsionsarbete och laboratoriets kvalitetsmanual förnyades.

Vi arbetade fortsättningsvis med riskbedömningar ur arbetarskyddsperspektiv och i samarbete med Fastighetsverket vidtogs bullersänkande åtgärder.

Vakanshållningen av en analytikertjänst märks både i antalet mål som inte förverkligats och i antalet inestående flex timmar som igen ökat under året. Antalet flex timmar har inte varit så högt sedan 2013.

Mycket glädjande var att laboratorieanalytikernas arbete uppvärderades i den av landskapsregeringen initierade arbetsvärderingen med en högre lön som följd.

8.2.1 Kemienheten

Miljöbyråns omfattande vattenövervakningsprogram utfördes planenligt 2018. Ersättningen var fortsättningsvis oförändrad sedan 2007 förutom en ökning om 3000 euro för nytillkomna undersökningar.

Laboratoriet fick utöver det vanliga löpande arbetet en stor beställning gällande extra provtagning och analys av näringsämnen i diken. Trots detta minskade det totala antalet kemiska analyser 2018 med 6 %. Orsaken till detta står främst att finna i antalet jordanalyser som minskade med 32 %. Antalet jordprov fluktuerar kontinuerligt mellan åren men låg på en historiskt låg nivå 2018. Antalet kemiska naturvattenanalyser ökade med ca 13 % men övriga kemiska vattenanalyser minskade något.

Det uppsatta målet för kemienheten om ackreditering av analysen BOD₇ i avloppsvatten uppnåddes, liksom även målet utökning av mottagningstiden för fullständiga kemiska vattenprov till måndag – torsdag. Testperioden utföll väl och den utvidgade mottagningstiden har permanentats.

Målet att genomföra en utredning gällande införskaffande av en diskret analysator nåddes inte på grund av den höga arbetsbelastningen under året.

8.2.2 Mikrobiologienheten

Laboratoriets mikrobiologiska enhet är en viktig och uppskattad samarbetspartner för de åländska livsmedelsproducerande företagen, vattenbolagen, kommunerna, myndigheter (bl.a. krisberedskap), rederierna med flera och tryggar också allmänhetens behov av exempelvis brunnsanalyser.

De mikrobiologiska undersökningarna ökade med 16 % jämfört med 2017. Ökningen gäller främst vatten- och omgivningsprover.

Under 2018 införlivades på begäran från det åländska näringslivet en ny metod för analys av olika förskämningbakterier i fisk och fiskprodukter i analysutbudet.

Analysen ackrediterades i samband med höstens ackrediteringsgranskning.

Vi etablerade också ett nytt samarbete med ett stort åländskt företag som vi framöver kommer att stöda med undersökning av en större mängd hygienprover.

Målet att skapa en analyskatalog som inkluderar riktvärden och spädningar för livsmedel uppnåddes på grund av tidsbrist inte helt.

Målet att ta en ny metod för beräkning av mikrobiologisk mätosäkerhet i bruk förverkligades.

Antalet rutinprov där bakterien *Listeria monocytogenes* påvisades var under året 34 st av totalt 374 analyserade prov, varav åtta livsmedel och 26 omgivningsprov, vilket är avsevärt fler än 2017. Den förebyggande övervakningen som görs är viktig då *Listeria*-bakterien kan leda till en allvarlig matförgiftning och även dödsfall för personer med nedsatt immunförsvar. Samtliga *Salmonella*-prov var negativa. Inget fall av misstänkt matförgiftning analyserades under året vid laboratoriet.

Innehållsförteckning - bilagor

Bilagorna i denna verksamhetsberättelse syftar till att redovisa underlaget till berättelsen och fördjupa kunskapen om myndighetens uppbyggnad och verksamhet.

I den första bilagan finns ett organisationsschema för ÅMHHM samt styrelsens och prövningsnämndens ledamöter.

I bilaga 2 finns vår vision och utvecklingen av vårt uppdrag. Från detta arbetar ÅMHHM vidare med strategier och mål i resultatplaneringen som ledde till presentationen av balanserade styrkort för myndigheten i planen för 2013.

Styrelsens ärenden presenteras i bilaga 3.

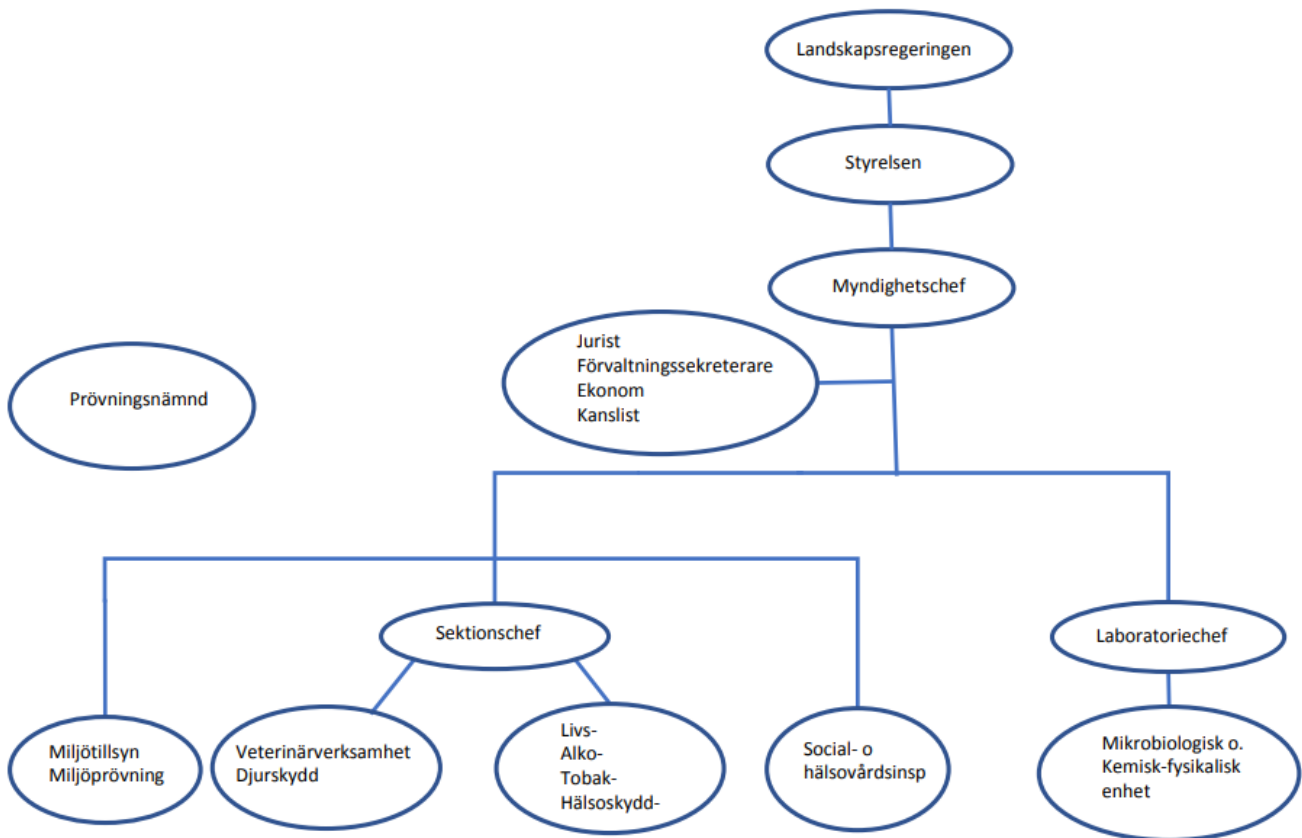
I bilaga 4 följer nyckeltal för prövning och tillsyn, följt av en sammanställning av genomförda tillsynsprojekt i bilaga 5.

Slutligen följs målen för myndighetens erbjudna tjänster med nyckeltal för veterinärvården i bilaga 6 och för laboratoriets mikrobiologiska enhet och fysikalisk-kemiska enhet i bilaga 7 respektive 8.

Bilagor

1. Organisation
2. Vår vision
3. Styrelsens ärenden
4. Nyckeltal - Prövning och tillsyn
5. Tillsynsprojekt
6. Nyckeltal - Veterinärvården
7. Nyckeltal – Laboratoriets mikrobiologiska enhet
8. Nyckeltal – Laboratoriets fysikalisk-kemiska enhet

Organisation

Styrelse

Ordinarie

Ersättare:

Karl-Erik Williams
Ordförande (MSÅ)

Daja Rothberg
Ersättare till K-E Williams

Christian Beijar
Vice ordförande (ÅSD)

Mikael Igge Holmberg
Ersättare till C. Beijar

Pernilla Söderlund
Ledamot (Lib)

Torsten Sundblom
Ersättare till P. Söderlund

Lillan Holmberg
Ledamot (MSÅ)

Anna Wiksten
Ersättare till L. Holmberg

René Hjalle Hampf
Ledamot (C)

Gudrun Mattsson
Ersättare till R. Hjalle Hampf

Leif Borg
Ledamot (ObS)

Kerstin Renfors
Ersättare till L. Borg

Hanna Segerström
Ledamot (ÅF)

Jesper Sindén
Ersättare till H. Segerström

Prövningsnämnd

Ulrika Sandell-Boman, Biologi och ekonomi, Ordförande 2018

Michael Lindbäck, Teknik, Vice ordförande 2018

Jouni Huhtala, Hälsoskydd

Olof Bergroth, Näringsliv

Camilla Johansson, juridik

Ersättare, Övriga poster vakanta

Vår vision

ÅMHM

En modern och effektiv myndighet

för ett levande örike med en ren och trygg livsmiljö

En modern och effektiv myndighet

Våra uppdrag utför vi för den åländska befolkningen. Myndigheten erbjuder trygghet och lika behandling. Vi är förutsägbara, öppna och serviceinriktade samt delar aktivt med oss av vår kunskap för att försäkra oss om allmänhetens förtroende. Vi utvecklas ständigt för att möta samhällets förändrade behov.

Myndigheten har moderna arbetsmetoder och arbetsverktyg samt ett integrerat miljö- och kvalitetsledningssystem. Myndigheten är resultat- och kvalitetsinriktad och behandlar alla uppdrag effektivt och snabbt för att uppnå bästa nytta. Vi planerar och prioriterar för ett optimalt resursutnyttjande och har en ändamålsenlig och tydlig ärendehantering.

Vårt arbete stimuleras av en framgångsrik samverkan med andra aktörer. Som expertmyndighet stöder vi landskapsregeringen för att uppnå ett ändamålsenligt regelverk, en stabil plattform och goda förutsättningar att utföra vårt arbete.

Vi är kunniga och följer utvecklingen inom vårt arbetsfält genom en kontinuerlig och individuell kompetensutveckling. Personalen är engagerad och tar ett stort personligt ansvar för sitt och andras arbete. Vi är jämlika, visar respekt och förtroende för varandra samt samarbetar för att nå bästa resultat.

För ett levande örike i en ren och trygg livsmiljö

Vårt arbete bidrar till en hållbar samhällsutveckling och en god livsmiljö på Åland. Vi tillhandahåller en förebyggande och säker veterinärvård med beredskap dygnet runt. Hos oss erbjuds myndigheter och allmänhet snabba, säkra och ackrediterade laboratorietjänster inom livsmedel, jordbruk och miljö. I vår myndighetsutövning förebyggs och begränsas risker i vår inomhus- och utomhusmiljö så att människors och djurs hälsa inte kommer till skada. Med stöd av lagstiftningen söks ständigt en balans mellan enskilda och allmänna intressen och genom information, aktiv tillsyn och effektiv prövning eftersträvas ett långsiktigt hållbart nyttjande av naturresurserna.

Våra tjänsteuppdrag har vi fått för att berika det åländska samhället med lokal, trygg och lättillgänglig service. Genom kunskapsspridning, stöd och tillämpning av regelverket inom miljö- och hälsoskyddet ska vi trygga ett örike för människor och djur att leva i nu och i framtiden.

Styrelsens ärenden 2008 - 2018

Nedan ses en sammanställning av typen av ärenden styrelsen behandlat. Under 2014 förändrades praxisen inom myndigheten så att utlåtanden till domstol beslutas på tjänstemannanivå varvid styrelsens ärenden inom detta område minskar.

	Tjänst	Domstol	Budget	VP/RP	Ansvar/	Arbets-
		/JO	/Taxa	/VB	befog.	ordning
2008	31	2	3	2	2	1
2009	32	13	5	3	2	0
2010	20	8	9	2	1	2
2011	17	5	6	2	3	0
2012	14	2	6	2	7	0
2013	22	3	6	2	3	0
2014	13	4	4	2	3	0
2015	15	2	8	2	2	1
2016	12	2	12	3	1	1
2017	13	0	8	4	5	2
2018	14	3	4	2	1	1
Summa	203	44	71	26	30	8

Nyckeltal - Prövning och tillsyn 2011 - 2018

Nedan ses en sammanställning ur ärendehanteringsdatabasen över ärenden i myndigheten 2011 - 2018.

Typ	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Öppna ärenden 31.12.2018
Miljö tillstånd	24	22	20	17	10	14	15	29	48
Övriga prövningar	445	448	382	267	309	287	252	311	57
Tillsyns ärenden	210	179	253	173	251	173*	181	434	113
Registreringar			122	87	114	97	159	188	9
Kontrollprogram	236	280	252	261	216	231	213	211	258
Klagomåls ärenden	30	56	63	81	46	51	71	69	88

* Observera att det i verksamhetsberättelse för 2016 här angavs 455 ärenden som var en summa av tillsyns-, klagomåls- och kontrollprogram ärenden, korrekt siffra är 173.

Tillsynsprojekt 2018 – Sammanställning

Alla inspektioner enligt tillsynsplan utfördes inom miljötillsynen.

59% eller 195 av 329 planerade inspektioner gjordes inom livsmedelstillsynen. Främsta orsaken till avvikelser är att anläggningstillsynen, som i medeltal uppgår till 4 besök per anläggning årligen, inte utfördes enligt plan p.g.a. resursbrist i livsmedelsgruppen.

89% eller 56 av 63 planerade inspektioner gjordes inom hälsoskyddstillsynen.

Noteras bör att uteblivna inspektioner inte belastar verksamhetsutövarna ekonomiskt enligt den nya taxan. Faktura skickas först när inspektion är gjord.

Samtliga provtagningsprojekt som planerades för 2018 har utförts:

- Maedi-Visna och Scrapie provtagning på fårgårdar
- främmande ämnen provtagning vid fiskrensenser och utlottade fiskodlingar, vars antal bestäms av producerad mängd fisk
- VHS- och fiskhälsokontroll vår och höst vid fiskrensenser och fiskodlingar, enligt ett av EU fastställt kontrollprogram
- främmande ämnen provtagningar av kött och grönsaker
- salmonellakontroll
- BSE-provtagning
- regelbundna provtagningar vid slakteriet och styckerierna
- badvattenprovtagning vid allmänna badstränder
- algövervakning vid de stationer som tilldelas myndigheten

Nyckeltal - Veterinärvården 2010 - 2018

1. Sjukbesök nyttodjur

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nöt	1546	1424	1262	1565	1654	1752	1746	1607	1161
Svin	2	2	33	6	4	1	13	6	7
Får/get	297	191	78	46	131	193	374	652	46
Häst	447	451	406	546	642	816	762	476	310
Totalt	2292	2068	1779	2163	2431	2762	2895	2741	1524

2. Provtagning enligt övervakningsprogram

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nöt	73	243	36	17	14	52	25	54	78
Svin	0	1	0	0	0	1	12	0	0
Får	1739	2635	1704	362	367	263	245	7	4
Fisk	0	172	30	0	0	719	640	0	770
Fjäderfä	2	2	12	0	0	1	0	0	2
Totalt	1814	3053	1782	379	381	1036	922	61	854

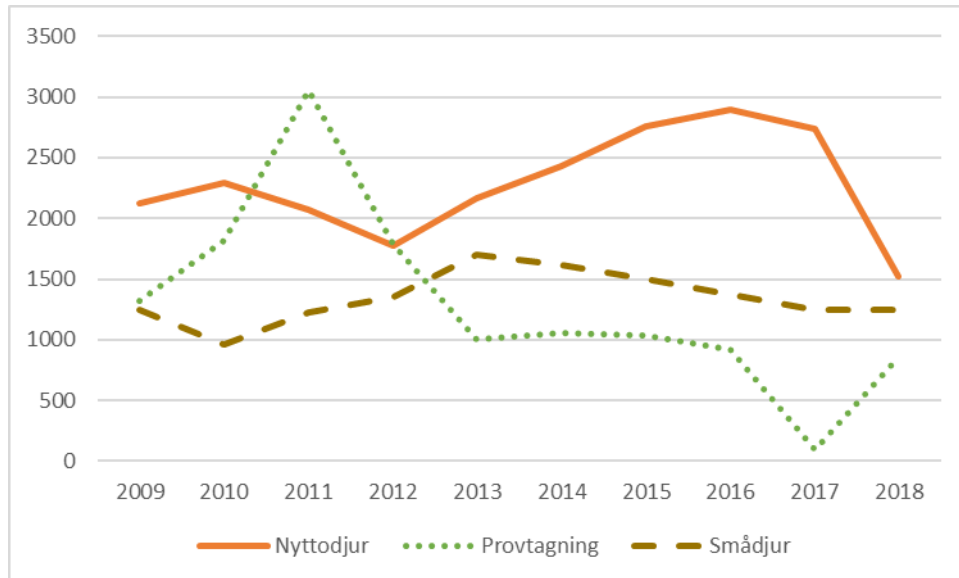
3. Antal djur på smådjursmottagning

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Hund	531	647	817	1026	961	870	823	803	717
Katt	408	542	507	645	635	609	530	509	502
Kanin	14	23	18	15	13	9	8	15	15
Övriga	10	15	13	13	5	8	9	13	16
Totalt	963	1227	1355	1699	1614	1496	1370	1340	1250

4. Sjukbesök totalt

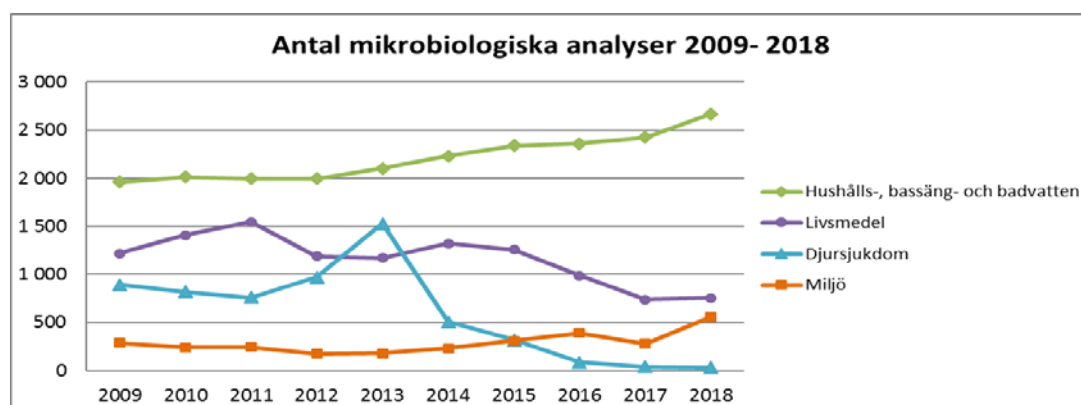
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Totalt	3255	3295	3134	3862	4045	4258	4265	4081	1867

Antalet registrerade provtagningar och sjukbesök 2009-2018

Nyckeltal laboratoriet mikrobiologiska analyser 2009 – 2018

Vattenundersökningar										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Hushållsvatten	1 416	1 446	1 450	1 381	1 620	1 748	1 823	1 824	1 964	2 218
Badvatten (naturligt)	162	166	258	276	250	258	264	269	236	248
Bassänger och pooler	338	340	255	208	213	225	234	233	217	204
Råvatten	9	16	25	109				2	2	
Övrigt vatten	36	45	9	23	19	2	20	32	8	
Totalt	1 961	2 013	1 997	1 997	2 102	2 233	2 341	2 360	2 427	2 670
Livsmedelsundersökningar										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Mjök	19	17	5	23	23	440	397	269	232	200
Kött från slakteri	194	192	180	124	196	144	173	197	133	67
- varav salmonellaanalyser	60	60	56	39	61	45	52	62	42	15
Div. livsmedel (ex. glass, köttfärs, sallad)	1 008	1 200	1 361	1 045	956	739	689	522	375	489
Varav matförgifningar				6	20	2	13			
Totalt	1 221	1 409	1 546	1 192	1 175	1 323	1 259	988	740	756
Djursjukdomsundersökningar										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Allmänna kliniska prover t ex urin och hud	93	129	102	126	149	94	76	18		
Juverinflammationer nötkreatur	779	667	647	829	1 366	389	220	28		
Samonella - avföringsprov	22	25	11	16	14	26	22	43	42	30
Totalt	894	821	760	971	1 529	509	318	89	42	30
Miljöundersökningar										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Hygienundersökning: Kontaktplatta, svabb	240	226	205	153	164	211	283	388	270	531
Samonella - omgivningsprov	47	15	38	22	17	20	27	6	9	30
Identifikation av skadeinsekter	4		3	2		2			1	
Miljöundersökningar totalt	291	241	246	177	181	233	310	394	280	561
Totalt - MB Analyser	4 367	4 484	4 549	4 337	4 987	4 298	4 228	3 831	3 489	4 017

Nyckeltal laboratoriet fysikalisk-kemiska analyser 2009 - 2018

Vattenövervakningsprogrammet										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Sjöar	4358	5087	5093	5869	6492	6894	6943	7168	7033	7083
- varav dricksvattentäkter				2739	2650	3025	3226	3489	3225	
Diken	1365	1205	1094	1237	1166	1135	1239	1319	2506	4167
- varav laboratorieanalyser	724	660	568	638	658	730	846	898	1957	3187
Grundvattennivåer	115	120	120	120	120	120	125	130	120	135
Havsattenprover	7925	7013	8357	7522	8213	7578	8386	7973	8040	7824
bl.a. intensivprovtagning, ytkartering, syrekartering.										
Bottenfauna		41	39	36	42	39	39	42	42	42
Övrigt i samarbete med Miljöbyrån	871	410	93	27	25	189	36	90	131	309
Totalt	14 634	13 835	14 757	14 775	16 016	15 916	16 729	16 680	17 830	19518
-varav fältanalyser	4562	4101	4331	4276	5150	4962	5439	5368	5401	5507
-varav väderdata	2302	2000	2070	2070	2271	2200	2420	2439	2423	2322
-analyser i lab	7 770	7 734	8 356	8 429	8 595	8 490	8 870	8 873	10006	11689
Hushålls- och övriga vatten										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Process- och avloppsvatten	382	296	244	303	281	289	266	365	424	621
Hushållsvatten	960	886	1180	935	989	1083	764	907	1227	774
Bassängvatten	272	417	452	425	441	479	571	508	640	559
Övrigt	27	130	118	131	98	199	64	315	255	71
Totalt	1641	1729	1994	1794	1809	2050	1665	2095	2546	2025
-varav köpta tjänster			64	61	70	85	75	70	75	45
Jordbruk										
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Jordprover	15 114	18 162	18 123	11 413	13 816	13587	11261	8083	9392	6315
Foder (analys vid annat lab from -11)	1032	735	330	184	61	56	40	100	25	25
Gödsel, (analys vid annat lab)	180	109	264	156	176	196	260	170	100	260
Totalt	16 326	19 006	18 717	11 753	14 053	13 839	11 561	8 353	9 517	6 600
-varav köpta tjänster	180	5 300	5 700	340	237	252	300	2 000	125	285
Totalt - Kemi Analyser	32 601	34 570	35 468	28 322	31 878	31 805	29 955	27 128	29 893	28 143

